

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre . . . 6 korona.
Egyes szám ára 4 fillér.

MEGJELENIK HETENKÉNT EGYSZER:
szombaton és egyes rendki-
vüli alkalmakkor.

A VÁROS

SZERKESZTŐSÉG:
Városi közlevéltár (városház,
földszint 7. sz. lde küldendők
a kéziratok.

KIADÓHIVATAL:
Városi könyvnyomda-vállalat
irodája. Ide küldendők
az előfizetési díjak és hírde-
tések.

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Főszerkesztő: VECSEY IMRE. ♦♦ Felelős szerkesztő: KONCZ ÁKOS.

Kiadótulajdonos: A VÁROSI KÖNYVNYOMDA-VÁLLALAT.

A színházbizottság ülése.

Aszínházi bizottság f. hó 18-ikán ülést tartott. Az ülésen Vecsey Imre főjegyző elnökölt. Jelen voltak Oláh Károly színházfelügyelő tanácsnok, Kernhoffer József, Komlóssy Arthur, Szilágyi Imre, Zádor Lajos, Márk Endre, Aczél Géza, Fülöp János dr., Komlóssy Dezső, Tóth István, Zilahy Gyula és Tóth Emil dr. aljegyző.

Az ülés megnyitása után Vecsei Imre főjegyző előterjesztette, hogy az ülés legfontosabb tárgya a színház átalakításának kérdése, A bizottság egy albizottságot küldött ki, mely betérjeszti javaslatát s egyszersmind Bobula János fővárosi műépítész ajánlatát is a színház átalakítására vonatkozólag.

Bobula János ajánlatot tett, hogy a városi színház hosszú időre való bérbeadása esetén saját költségén átalakítja a nézőteret és a színpadot. Az albizottság, mely tárgyalta az ajánlatot, javasolja, hogy *Bobula ajánlatát fogadja el a bizottság*, mivel a színház átalakítása a városra két millió költséget ró és a színház újjáalakítása igen sürgős.

Oláh Károly ismerteti az ügyet. A színház átalakítása igen sürgős, úgy a színpadé, mint a nézőtéré. A kisbizottság foglalkozott azzal az eszmével is, hogy új színházat építsen-e a város. De ez legalább két millió koronába kerül s ennyi pénze erre a célra most nincs a városnak. Tehát ettől a tervtől elállottak. A színház átalakítását tartották a célszerűbbnek. Ez mintegy fél millió koronájába kerülne a városnak, amely összeget amortizációs kölcsön útján fedeznék. Közben ajánlatot tett Bobula, hogy ő a saját költségére hajlandó a színházat felépíteni. De kívánja, hogy *18—20 évre bérbe adják neki a színházat*. Kívánja továbbá, hogy 20—25 százalékkal emelhessék a helyáratokat. De azt is kiköti, hogy a színház ügyeibe más, mint a városi tanács, *bele ne szólhasson*, tehát a színházi bizottság sem. Kész a szükséges összeget készpénzben deponálni. A dolognak technikai akadálya nincs és jövő ősszel már meg is nyithatják az új színházat. Előadó tanácsnok véleménye az hogy Bobula János ajánlatát *fogadja el a bizottság*.

Márk Endre: A kisbizottság nem ülésezett. Pedig ettől a bizottságtól várta volna a javaslatot. Az előadó tanácsnok előterjesztését magánvéleménynek tartja Igy hirtelenében nem lehet dönteni az előterjesztés felett. Alapos nyilatkozatok kellenek, hogy melyik mód a legcélszerűbb a színház átalakítására vagy új színház építésére, a város, vagy pedig magánvállalkozó útján való felépítés.

Zádor Lajos: Semmiféle privát vállalkozónak nem adná ki a színházat. A város maga felépíttetheti a színházat s a felépítésre szükséges összeget amortizációs kölcsön útján vegye fel. Az a felfogása, hogy a színházgatóval kötött szerződés értelmében hátralevő két évet várják meg, addig ne csináljanak semmit, csak a szükséges átalakításokat. Ez idő alatt készítsenek alapos terveket a színház teljes újjáalakítására, mert az a véleménye, hogy a jelengi helyén kell hagyni a színházat.

Szilágyi Imre: Ugy a Bobula javaslatát, mint egyéb terveket most kell elbírálni a bizottságnak. Ajánlja, szólítsák fel Bobulát, hogy készítse el részletes terveit, amelyért semmit sem kíván Bobula és terjessze be feltételeit és adják ki az ügyet az albizottságnak véleményadás végett.

Zádor Lajos meggyőzően fejtegeti, hogy az ügyet semmivel sem mozdítják elő azzal, hogy Bobulával részletesen kidolgoztatják a terveit.

Aczél Géza: Ezen az uton Debreczen modern színházat megoldani nem lehet. Először ugyanis azzal kell tisztában lenni, hogy új színházat építsenek, vagy a mostanit renoválják. Költségvetést kell készíteni, hogy mennyibe kerül egy új színház felépítése és a mai átalakítása. Kijelenti, nem tartja helyes dolognak a színház építését magánvállalkozók alapján eldönteni, hanem nyilvános pályázatot kell hirdetni. Javasolja, bizzák meg a szűkebbkörű bizottságot, hogy készítsen terveket és terjesszen be véleményt arra vonatkozólag, hogy új színházat javasol-e építtetni, vagy a régit renováltatni. Ingyen munkát egy magánvállalkozótól nem fogadhat el a város.

Tüdős János dr. osztja Aczél felfogását. Szakszerű és megfelelő előmunkálattal kell készíteni. Ezzel pedig a városi tanácsot bizzák meg. Javasolja, mondja ki a bizottság, hogy a mai szerződés lejártával már vagy az új, vagy az átalakított színházat adja ki, az új színházgatónak. A tanácsot pedig bizzák meg, hogy készítsen alternatív terveket és költségvetéseket a színház átalakítására és új színház építésére, kombinációba véve azt is, hogy vállalkozónak adják ki a színházat.

Komlóssy Dezső elegendőnek tartja a színház átalakítását.

Kernhoffer József szimpatikusnak tartja azt a tervet, hogy magánvállalkozó — nem éppen Bobula, lehet más vállalkozó is, — saját költségén alakítsa át a színházat.

Komlóssy Arthur felszólása után a bizottság elfogadta Tüdős János dr. javaslatát azzal, hogy a tanács 1909 december 31-re elkészítse a terveket és költségvetéseket.

A munkáskertekről.

Sok dicséretet olvasunk előkelő fővárosi lapokban a debreczeni munkáskertekről. És ez a dicséret nekünk nagyon jól esik, mert ritkán hallunk alkotásainkról elismerő szavakat. A dicséret első sorban ugyan Szántó Győzöt illeti, de az ő révén Debreczen városára is esik egy sugár az elismerés melegségéből.

Szántó Győző kétségkívül nagy érdemeket szerzett a munkáskertek megalapítása körül. Szóval és a sajtóban lelkesen agitált azok megvalósítása érdekében. Fáradozását siker koronázta és már igen sokan vannak, akik szeretettel ápolják azt a kis földet, melyet nekik az emberszeretet juttatott.

Talán azért is volt oly gyors sikere a Szántó Győző vállalkozásának, mert ő egyike azon nagyon is összeszámlálható actouistáknak, akik a munkás és szegényebb néposztály érdekeit szívükön viselik. Az ő emberszeretete ismeretes azok előtt, akik virágzó gyártelepén dolgoznak és ismeretes mindazok előtt, akik az érdemeket méltányolni tudják. Együtt érez alkalmazottaival, résztvesz bánatukban és ott látjuk őt derülten, ahol az ő emberei nehéz munkájuk után örülnek és szórakoznak. Az emberszeretet jegyében vezet szép vállalatát, megbecsüli a munkás kezeket, nem használja ki a munkaerőt a maga és részvénytársasága fölös hasznára, hanem ellenértékét, a megélhetés biztosságát adja azoknak, kik a szép vállalatot nevéssé tették becsületes munkájukkal a külföld előtt is.

Mily kellemes érzés fogja el a munkást, midőn munkája befejeztével elmehet a szabad természetbe, az ő kis kertjébe. Könnyen és családja által is végezhető munkája nyomán szórakozást és hasznot talál abban a kis területben, melynek minden fűszála az ő szorgalmának gyümölcse. És midőn látja az a munkás, hogy erejét nem használják ki az ő anyagi kárára és a tőke szertelen növelésére, hanem módot és alkalmat fognak neki nyújtani arra, hogy a gyár, munkából fenmaradt idejét egészséges szabad levegőn tölthesse, nem fog a maszlag után nyulni, amelylyel a népbolondítók, a nemzetközi dologtalanok kecségetik. Hálás lesz azok iránt, akik benne a munkaerőt, a becsületes szorgalmat és józanságot szeretik és ezeket tehetségük szerint nemcsak tisztas munkabérért jutalmazták, hanem módot adni nekik arra is, hogy megtanulják, miszerint a munkaadó és munkás közt megerősödött jó viszony és bizalmas együttérzés nagyobb hasznára van mindkét tényezőnek, mint az a lelketlen izgatás, mely nem a munkások jólétére, hanem az izgatók zsebére dolgozik.

Jól mondja a Szántó Győző-féle munkáskertek egyik ismertetője, hogy „a jövő szociális politikája korbács helyett napfényt és földet fog adni a munkásoknak“. Itt az ideje az emberszeretet munkájának és ezt az időt megértette Szántó Győző, ez az igazi ember.

Munkája nyomán kétségkívül reá fog szállni a munka legnagyobb mesterének: Istennek áldása és fáradozásának legszebb jutalma lesz a becsületes emberek elismerése, mely önzetlen fáradozását kíséri.

Koncz Ákos.

Irodalom.

„Remény“. A hollandus irodalom egyik legnagyobb írójának, Heyermans Hermannak „Remény“ című halászdramája, mely most került színre a nemzeti színházban, megjelent a Magyar Könyvtárban is, mint e kitűnő vállalat 560—561. száma. A darab nagy költői erővel festi a hollandiai halászfalvak lakóinak végtelen nyomorát; hatalmas vádirat a hajósgazdák gonosz kapzsisága ellen, mellyel e szerencsétleneket nemcsak kizsákmányolják, hanem életüket is kockára teszik, rozoga hajókon küldve ki őket a tengerre, hogy aztán ők maguk a hajóbiztosító-társaságok pénzén gazdagodjanak. A szociális harcban, mely munkások és munkaadók közt valágszerte folyik, alig hangzott el a Heyermansénél megrendítőbb szózat. — A dráma, melyet Hevesi Sándor igen szépen fordított le, 60 fillérért kapható minden könyvkereskedésben vagy a kiadócégnél: Lampel R. (Wodianer F. és Fiai) R.-T., Budapest, Andrassy-ut 21.

Hirek.

— **Személyi hir.** Mr. Middleton, az angol földművelési minisztérium egyik államtitkára, a kiváló német gazdasz a héten Desewffy Aurél gróf, főrendiházi elnökkel megselelte a pallagi gazdasági tanintézetet, majd másnap a Hortobágyot. A magas vendégeket Kerpely Kálmán lovag akadémiai igazgató kalauzolta.

— **Jóváhagyás.** A belügyminiszter jóváhagyta Debreczen sz. kir. város törvényhatósági bizottsági közgyűlésének ama határozatát, mellyel a debreczeni statusquó izr. hitközség iskolája részére az 1909. évi renkívüli költségvetés terhére 2000 koronát és 16 öl bükkfát adományozott.

— **Antal Gábor püspök köszönete.** Antal Gábor dunántuli ref. püspököt Debreczen sz. kir. város Tanácsa meleghangu levélben üdvözölte jubileuma alkalmából. Az ünnepelt a következő levélben köszönte meg az üdvözlőt: „Hálás köszönetet mondok azon jóakaratu figyelemért, amelytől indítatva negyvenéves tanári és lelkeszi működésem évfordulójának megünneplése alkalmából szives jókívánatait és üdvözlőtét kifejezni méltóztatott. Köszönetem nyilvánítása mellett az üdvözlőt és jókívánatot szívemből viszonzozva, Isten szent áldásának kérésével maradok Komáromban, 1909 junius 10-ikén. Igaz tisztelettel: Antal Gábor, dunántuli ref. püspök.

— **Lemondás.** Lösch István állami anyakönyvvezető helyettes lemondott állásáról és visszament a hadsereg kötelékébe.

— **A főiskola új vezetősége.** A debreczeni főiskolán az 1909—1910. tanévre akadémiai igazgatónak megválasztották Erdős József dr. teológiai tanárt, jogi dékánnak Kovács Sándor dr. jogtanárt, teológiai dékánnak Csiky Lajos teológiai tanárt, bölcsészeti dékánnak Pápay József bölcsészeti akadémiai tanárt.

— **Siketnémák vizsgálata.** A siketnémák helybeli intézetének évváró vizsgálatát f. hónap 20-án délelőtt 11 órakor tartják meg a városháza nagy termében. Az intézet vezetősége szivesen látja az emberbarátokat ezen vizsgálaton. Ez alkalommal a kézimunka kiállítás is megtekinthető.

— **A kórházi bizottság ülése.** Junius 16-án ülést tartott a kórházi bizottság *Köner Adolf* tanácsnok elnöklésével. A bizottság tárgyalta a kórházi orvosok fizetés-emelési kérelmét és az ügyet megfelelő javaslattal végett egy szűkebbkörű bizottságnak adta ki. Csikos Sándor dr. sebészeti főorvos ezután reflektált a sajtó ama megjegyzésére, hogy a kórházból helyszüke miatt gyógyulatlan betegeket bocsájtanak ki. A bizottság megnyugvással vette tudomásul a főorvos nyilatkozatát, mely szerint az elbocsátott betegek teljes javult állapotban hagyták el a kórházat, míg mások szintén javultan övéik gondozásába mentek. Szóba került a sebészeti osztály kibővítése is és a bizottság megbízta Ujfalussy József dr. kir. tanácsos, igazgató főorvost, hogy saját hatáskörében segítsen a bajokon.

— **Elégedetlen művészek.** Mint a „Pesti Hirlap“ írja, a debreczeni Kossuth-szobor pályázatban résztvevő művészek körében mozgalom indult meg, amely a szoborpályázat bíráló-bizottságának döntése ellen irányul. A művészek ugyanis úgy vélik, hogy a jury nem járt el kellő pártatlansággal, amikor a szakértők szerint is művészi színvonalon álló pályamunkák közül a kivitelre egyet sem talált alkalmasnak, holott szerintük a pályamunkák között több is volt olyan, amelyik méltán megérdemelte volna az első díjat s az azzal járó megbízatást is. Ez a döntés a pályázaton résztvevő művészeket arra bírta, hogy egyrészt a nagy közönség tájékoztatására, másrészt a pályázaton résztvevő művészek önértetének megnyugtatása végett néhány hazai és egy-két külföldi művészből álló, pártatlanul ítélő juryt állítsanak össze s ezekkel bíráltassák meg a jelzett pályázatra beküldött műveket. E jury összeállítása céljából mintegy tizenöt szobrászművész, köztük Holló Barnabás, Tóth István, Lukácsi Lajos, Istók János, Jankovich Gyula, Damkó József, Vass Viktor, Philip István, Szeszák Ferenc stb. elhatározták, hogy rövid időn belül összehívják a budapesti szobrászművészeket és itt megválasztják a jurybe fölkérendő hazai és külföldi szobrászművészeket, akiknek véleményét alkalmas módon a nagyközönség tudomására juttatják.

— **A lövő egyesület közgyűlése.** A polgári lövő-egyesület f. hó 20-án délután 5 órakor tartja közgyűlését az egyesület helyiségében. A közgyűlés estjén 8 órakor társas vacsora lesz, melyre 19-ikéig lehet jelentkezni.

HIRDETÉSEK.

7550/1909. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város közönsége a guti birtokon építendő cselédlakás következő munkálatainak biztosítására zárt ajánlati versenyt hirdet:

föld-, kőműves- és elhelyező-, ács-, asztalos-, jakatos-, mázólo-, üveges munkákra.

Ajánlat tehető minden munkára egyetesen, munkanemenként külön-külön, de csakis a Debreczen sz. kir. város által kiadott ajánlati és költségvetési ürlapokon, mely a városi mérnöki hivatalban — Simonffy-utca 2/b. — munkanemenként 20 fillérért megszerezhetők.

Ugyancsak a mérnöki hivatalban a terv általános és részletes feltételek naponta 8—1 óráig megtekinthetők.

Az ajánlatok lepecsételt borítékban „Ajánlat a gúti cseléd-lakás munkájára“ felirással ellátva Debreczen sz. kir. város polgármesteri hivatalban 1909. évi július hó 2-ik napjának d. e. 10 óráig adhatók be s ugyanazon nap délelőtt 1/2 11 órakor nyilvánosan bontatnak fel.

Később érkezett, vagy a feltételeknek és ezen hirdetménynek meg nem felelő — távirati- és utóajánlatok — figyelembe nem vétetnek.

Az ajánlat beadása előtt tartoznak ajánlattevők az ajánlati összeg 5. §-ának megfelelő bánatpénzt a város házipánztárába letenni s az erről szóló elismervényt az ajánlathoz csatolni.

Ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig maradnak kötelezettségben.

A város fentartja magának azon jogot, hogy az ajánlatok közül szabadon választhasson, vagy azok mellőzésével a munkálatokat más uton biztosíthassa.

Kelt Debreczen sz. kir. város Tanácsának 1909 június hó 11-ik napján tartott ülésében.

Városi Tanács.

1298 1909. sz.

Árverési hirdetmény.

A Kövesdy János-féle, árvagyermek felruházására tett és a város kezelése alatt álló alapítvány tulajdonát képező és a Pusztá-Elep, Köcsülszeg, álmuzgi 65. sz. tjkvben, 89. hrsz. alatt foglalt pusztá-elepi 354 kat. hold és 154 négyszög-öl területű tanyabirtok a folyó 1909. évi június hó 25-ik napján délelőtt 9 órakor a városház nagytermében tartandó nyilvános árverésen az 1909. év október hó 1-től kezdődő hat évre hasznobérbe fog adadni.

Kikiáltási ár: 5200 korona.

Az árverési feltételek a város számvevői hivatalánál (Városház I. emelet) a hivatalos órák alatt (delelőtt 8—1 óráig) megtekinthetők.

Árverelni szándékozók kötelesek a kikiáltási ár 10%-át az árverés megkezdése előtt bánatpénzül készpénzben az árverelő bizottságnál letenni.

Debreczen sz. kir. város tanácsának 1909 június hó 7-én tartott üléséből.

Városi tanács.

7799 1909. sz.

Árverési hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város tulajdonát képező Simonffy-u. 2. számú bérházban lévő 9. számú bolthelyiség a f. évi augusztus hó 1-től — 1912. évi április hó 30-ig terjedő két és 3/4 évre a f. évi június hó 29. napján délelőtt 9 órakor a városháza nagytermében tartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek bérbe adatnifog.

Kikiáltási ár: 800 korona.

Árverelni szándékozók kötelesek a kikiáltási ár 10%-át az árverelő bizottságnál bánatpénzül letenni.

Az árverési feltételek a városi számvevői hivatalnál a hivatalos órák alatt (8—1 óráig) megtekinthetők.

Debreczen sz. kir. város tanácsának 1909 június hó 14-én tartott üléséből.

Városi tanács.

A nagyerdei hidegvizgyógyintézet

folyó évi április havában megnyílt.

Intézeti és fürdő-orvos **Dr. Szász Adolf.** (lakik Piac-utca 59. sz.)

A vizgyógyintézet látogatói a vizgyógyintézet orvosa, vagy más orvos rendelménye alapján vehetik az intézetet igénybe s a rendelvény a fürdőszolgának átadandó.

A vizgyógyintézet délelőtt 5 - 1/2 9-ig, délután 1/2 5-től 1/2 8-ig férfiak, délelőtt 1/2 9-12-ig és délután 1 - 1/2 5-ig nők által használható. Ugyanott reggel 5 órától este 7-ig kádfürdő, hétfőn, szerdán és pénteken nők, egyéb napokon férfiak által használható gőzfürdő áll rendelkezésre.

A fürdő felügyelőség.

7806/1909. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város közönsége az építendő ménesmesteri és lovász-lak munkálatainak biztosítására zárt ajánlati versenyt hirdet:

Föld kőműves és elhelyező, — burkolati kőfaragó, vas, ács, tetőfedő, bádogos, asztalos, lakatos, mázó, üveges, szobafestő és kályhás munkákra.

Ajánlat tehető minden munkára együttesen, vagy munkanemenként külön-külön, de csakis a Debreczen sz. kir. város által kiadott ajánlati és költségvetési űrlapokon, melyek a városi mérnöki hivatalban — Simonffy utca 2/b. — munkanemenként 20 fillérért megszerezhetők.

Ugyancsak a mérnöki hivatalban a terv általános és részletes feltételek naponta 8—1 óráig megtekinthetők.

Az ajánlatok lepecsételt borítékban „Ajánlat a ménesmesteri és lovász-lak munkájára“ felirással ellátva Debreczen sz. kir. város polgármesteri hivatalában 1909. évi július hó 2-ik napjának dél-

előtti 10 órájáig adhatók be s ugyanezen nap délelőtt 11 órakor nyilvánosan bontatnak fel.

Később érkezett, vagy a feltételeknek és ezen hirdetménynek meg nem felelő távirati- és utóajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Az ajánlat beadása előtt tartoznak ajánlattevők az ajánlati összeg 5%-ának megfelelő bantpénzt a város házipénztárába letenni s az erről szóló elismervényt az ajánlathoz csatolni.

Ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig maradnak kötelezettségben.

A város fentartja magának azon jogot, hogy az ajánlatok közül szabadon választhasson, vagy azok mellőzésével a munkálatokat más uton biztosíthassa.

Kelt Debreczen sz. kir. város Tanácsának 1909. évi június hó 11-ik napján tartott ülésében.

Városi Tanács.

!! MEGJELENT !!

□ A VÁROSI TANÁCS KIADÁSÁBAN □

DEBRECZEN SZAB. KIR. VÁROS ÉRVÉNYBEN LÉVŐ SZABÁLYRENDELETEINEK GYŰJTEMÉNYE.

Az 564 oldal terjedelmű vaskos kötet ára

2 KORONA.

Kapható a városi könyvnyomda-vállalat irodájában. **Kossuth-utca, városház-épület.**

Alapított 1561.

Telefon: 270.

« DEBRECZEN SZAB. KIR. VÁROS »
KÖNYVNYOMDA-VÁLLALATA.
(VÁROSHÁZÉPÜLET, KOSSUTH-UTCA.)

A modern technika legújabb vívmányaival felszerelve, készít mindenféle nyomtatványokat a legegyszerűbbtől a legdiszesebbig, jutányos ár mellett. ☺☺☺☺☺

Meghívók, eljegyzési kártyák, üzleti nyomtatványok, körlevelek a legizlésesebben állíttatnak ki. — Vidéki megrendeléseket gyorsan és pontosan eszközöl. ☺☺☺

Tartós betüéreből készült tömöntvényekkel helybeli és vidéki nyomdáknak, könyvkötőknek jutányos árért rövid idő alatt szolgálunk.

A helyi vasut részvénytársasággal a villamos átalakítása tárgyában kötendő szerződés tervezete.

Területhasználati szerződés,

(tervezet)

amelyet egyrészt Debreczen sz. kir. város közönsége, másrészt a Debreczeni Helyi Vasut Részvénytársaság debreczeni bejegyzett cég a debreczeni helyi vasutnak villamos üzemre leendő átalakítása és berendezése, valamint újabb kiegészítő vonalak építése és mindezek üzemben tartása céljaira szükségelt városi közterületek használata tárgyában egymással a következőkben kötöttek:

A szerződés szövegében Debreczen sz. kir. város közönsége „a város”, a Debreczeni Helyi Vasut Részvénytársaság cég pedig „a társaság” elnevezéssel jelöltetnek.

A szerződés tárgya: vasuti vonalak, építési határidő.

1. §. A város a társaságnak jelen szerződés tartamára kizárólagos jogot ad arra, hogy Debreczen városának utjait, utcáit, tereit és hidjait az alább felsorolt irányokban vezetendő vonalokból álló városi vasut építésére és üzemben tartására díjtalanul használja.

Az átalakítandó, illetve építendő városi vasut vonalai a következők:

a) A m. kir. államvasutak debreczeni pályaudvarától kiindulva a Hunyadi-utca és illetve Deák Ferencz-utca, Nagy-Piacz-utca, Péterfia-utca és Simonyi-uton át a Nagyerdőn levő fürdőházig vezetendő kettős vágányú vonal;

b) a fenti a) alatt említett vonalból kiágazólag a Kossuth Lajos-, Nap- és Szent-Anna-utcákon a magy. kir. államvasutak debreczen-szerencsi vonaláig vezetendő vonal. A város a saját tulajdonát képező közbúvághídi vonalat ezennel átengedi a társaság tulajdonába és a társaság a fent mondott vonalat a magy. kir. államvasutak által építendő felüljárón át összeköti a közbúvághídi vonallal.

Ezek szerint tehát a folytatólagos vonal lesz a mondott felüljárón át a közbúvághídra, illetőleg a magy. kir. dohánybevéltő hivatal telepére vezetendő vonal;

c) az ugyancsak az a) alatti vonalból kiágazólag a Hatvan-utcán át a Debreczen-hajdunánási h. é. vasut Debreczen-Vásártér állomásig és onnan folytatólag a külső Baromvásártérig vezetendő vonal;

d) az ugyancsak az a) alatt említett vonalból kiágazólag a Csapó-utcán, Árpád-téren és Hajduhadházi-uton át a laktanyák kapujáig vezetendő vonal;

e) az ugyancsak az a) alatti vonalból kiágazólag a Homokkert-utcán át a b) alatti vonalban való beágazással vezetendő vonal.

Ezen Homokkert-utcai vonal kiépítését és megnyitását a társaság 1915 december 31-ig halaszthatja.

f) A fenti vonalaknak a központi forgalmi teleppel való összeköttetés céljaira szolgáló vonal.

Forgalmi települ első sorban a helyi vasut jelenlegi forgalmi telepe szolgál és itt lévő kocsi szinben történik a város által szolgáltatott villamos áram átvétele is az áram s szolgáltatási szerződés 5-ik szakasza szerint. Az e helyen el nem helyezhető létesítmények céljaira a város a társaság rendelkezésére bocsátja forgalmi telep céljaira jelen szerződés tartamára az Ispotály-laposon azon területet, mely a Hajdusámson-nyirbátori vasut részére volt állomás céljaira kilátásba helyezve.

A villamos vasut e helyen fogja újabb kocsi telepét és egyéb építményeit létesíteni, sőt amennyiben a város a jelenleg ott levő fatelepi részvénytársaság bérszerződésének lejártá után, vagy időközi megszünése esetén a mondott részvénytársaság által most elfoglalt területből a vasut mostani, Petőfi-téri telepének megfelelő nagyságu területet fog a társaságnak a Petőfi-téri telep helyett rendelkezésére bocsátani, akkor köteles lesz a társaság a Petőfi-téri létesítményeit is saját költségén oda átvinni — mely esetben az áram átvétel az ottani kocsi szinben történik — és a Petőfi-téri területet a városnak visszaadni.

Mint hogy az Ispotály-laposi állomás nemcsak a városi vasut, hanem a Debreczen-sámsoni, esetleg nyirbátori vasut céljaira is fel fog használtatni az utóbbi h. é. vasut engedélyének egész tartama alatt, felek megegyeznek abban, hogy a helyi érdekű vasut a városnak a forgalmi telep közös használatáért használati díjat fog fizetni olyképen, hogy az Ispotály-telek értékének 5%-os kamataihoz a h. é. vasut tengelyforgalmának a városi vasut tengelyforgalmához való arányában hozzá fog járulni.

A városi vasut úgy a személy-, mint a teherforgalom lebonyolítására szolgál, a b) alatti vonalból a dohánybevéltő hivatal telepére vezető vonalrészén és az e) alatti vonalon egyelőre csak teherforgalom fog lebonyolítottatni.

A vasutépítés céljaira netalán szükséges kisajátításokat a Homokkert-utcai vonal kivételével a társaság sajátjából fedezi, a Homokkert-utcai vonalhoz esetleg szükséges kisajátításokat a város fogja végezni a saját terhére.

A társaság köteles a fent elősorolt összes vonalakat az „e” pont alatti kivételével, a kereskedelmi m. kir. miniszter által a részletes építési tervek jóváhagyása alapján kiadandó építési engedély kézbesítésétől számított (12) tizenkettő hónap alatt — kivéve november, december, január és február hónapokat — kiépíteni és a vonalakat és minden tartozékukat üzemképes állapotba helyezve, felülvizsgálatra készen előállítani.

2. §. A személyforgalmat villamos hajtóerővel kell lebonyolítani, a teherforgalmat gőzerővel is lehet folytatni.

3. §. Az 1. §-ban megjelölt utvonalakra, illetőleg utirányokra a város a jelen szerződés fennállása alatt semminemű vasutra, vagy más közforgalmi közlekedési eszköz járatására területhasználati jogot és engedélyt másnak nem adhat, sem azokon vasutat maga sem építhet, illetőleg más közforgalmu közlekedési eszközt nem járathat.

Kivételnek e kizárólagosság alól a terek, melyekre másnak is adhat a város területhasználati engedélyt.

A társaság jogosult az 1. §-ban megjelölt vonalakon kívül más vonalakat is az ebben a szerződésben foglalt feltételek mellett megépíteni és üzemben tartani és a város már most megadja neki erre a területhasználati jogot, ha a társaság megkapja a kereskedelemügyi m. kir. miniszter ideiglenes vagy végleges engedélyét.

Ha pedig más vonalakon a város kívánna, vagy harmadik személy ajánlana valamely közlekedési eszköz létesítését, a város a tervezett vonalra nézve előjogot biztosít a társaságnak, mihez képest ily vasut vagy más közlekedési eszköz létesítésére első sorban a társaságot kell felszólítani. És csak ha a társaság nem lenne hajlandó a tervbe vett vasuti vonalat, illetőleg közlekedési eszközt sem a jelen szerződésben meghatározott feltételek mellett, sem a harmadik által kötelező módon megajánlott feltételek mellett létesíteni, szabad a városnak az illető vasuti vonal, illetőleg közlekedési eszköz létesítésére engedélyt kérni, vagy harmadik személynek területhasználati jogot adni.

Ha a város közönsége, vagy a harmadik személy nem villamos hajtó erőre tervezné a közlekedési eszközt, úgy a társaság előjogánál fogva vagy ugyanazt a hajtóerőt használhatja, vagy helyette villamos erőt alkalmazhat.

A társaság tartozik a vele közölt tervezet és ennek feltételei el-, vagy el nem fogadásáról az értesítés vételétől számított 3 hónap alatt nyilatkozni és elfogadás esetén ugyanazon idő alatt és ezen szerződés feltételei mellett megépíteni.

Harmadik személy a területhasználati jogot nem kaphatja meg kedvezőbb feltételek mellett, mint aminők mellett azzal a társaság megkínáltatott.

4. §. Mihelyt a tiszta nyereség három egymásután következő évben a hat-százalékos eléri, köteles a társaság a város kívánságára és azzal egyetértve megállapítandó, a város területén levő vonalrészeken három kilométerig terjedő, de egyenként legalább 800 méter hosszú meghosszabbítást vagy kiágazást az első szakasz utolsó bekezdésében meghatározott időponttól számított 12 hónap alatt létesíteni. Az új vonalakra a vállalat az építési engedélyt a felszólítás után azonnal megkérni s ha ezt nem teszi, vagy az 1-ső szakasz utolsó bekezdésében meghatározott időben az építést nem eszközölné, joga van a városnak a vállalat kárára és veszélyére az építést végrehajtani.

Ezen kötelezettsége megújul, valahányszor a meghosszabbítás vagy új kiágazás létesítése után a fentebb megjelölt tiszta nyereség egymásután következő újabb (3) három éven át a (6) hat százalékos újra elérte. Megszűnik azonban ezen kötelezettsége, mielőtt a villamos vágányhálózat (30) harmincz kilométernyi összhosszuságot elér a város belterületén. Az ezen kötelezettségek szerint létesítendő vonalak hosszába az előző szakasz értelmében a társaság által saját kezdeményezéséből netalán épített vonalak hosszát be kell tudni. Kettős vágányu vonalak közül csak a MÁV. állomástól a Nagyerdőig terjedő fővonal hossza tudatik be kétszeresen.

A hat százalékos tiszta nyereség elérése előtt is köteles a társaság kiépíteni és nem rendszeres, hanem csak szükséghez mért forgalommal ellátni a létesítendő új köztemető felé vezető vonalat legfeljebb egy és fél kilométer hosszban.

A szerződés időtartamának utolsó (5) öt évében azonban a társaság vonal-meghosszabbítást vagy kiágazást létesíteni többé nem tartozik.

Villamos áram. Építési szabályok.

5. §. A villamos áramot a társaságnak a város villamos műve szolgáltatja, amire nézve a felek egymással külön szerződést kötnek.

6. §. A villamos áram vezetésére szolgáló vezeték a föld felett is elhelyezhető.

A város tulajdonát képező épületek falaira való felerősítéshez a város az engedélyt már most megadja, a magán tulajdonosok házainak falaira való esetleges felerősítéshez az engedélyt a társaságnak az illető tulajdonosoktól kell kieszközölnie

7. §. Az összes vonalak részben egy, részben kettős vágányuak lesznek, az egyvágányuakat a rendes forgalom akadálytalan lebonyolítására szükséges kitérőkkel kell ellátni. Ha később egyes vonalrészekben, vagy az egész vasúthálózaton a forgalom igényei a második vágány lefektetését vagy új kitérők létesítését szükségessé fogják tenni, a város a második vágány lefektetésére és a kitérők beépítésére ezennel feljogosítja a társaságot, feltéve, hogy a kereskedelemügyi magyar királyi miniszter az engedélyt megadja.

A vágányok a szabványok 1:435 m. nyomtávolsággal birjanak.

8. §. A vasut építéséhez, illetőleg annak villamos üzemre való átépítéséhez szükséges városi közterületek azon állapotban és azon helyszíni magasságban bocsáttatnak a társaság rendelkezésére, amint vannak. A társaság köteles az építéshez szükséges egyengető munkálatokat, feltöltéseket, leásásokat a pálya egész szélességében saját költségén végezni.

A társaság köteles a vaspálya építése, illetőleg átépítése idejében burkolattal nem bíró pályarészekben az ut- vagy utcakeresztezéseket, utátjárókat, a megállóhelyhez vezetőket is ideértve, az illetékes hatóságok utasításai értelmében saját költségén burkoltatni, a hozzávaló burkolási anyagokat azonban a város ingyen adja át a helyszínen a társaságnak.

Ott, ahol már kész a kövezet vagy más burkolat van, a sinek közti terület és ezektől jobbra és balra 0:30 - 0:30 méternyi szalag a városi hatóság ellenőrző utasítása szerint burkolandó, esetleg más burkolatanyaggal látandó el és a vasut építése, illetve átépítése folytán szükségessé váló ezen burkolási munkálatokat a társaság köteles régi jó burkolási anyag felhasználásával saját költségén fogatatosítani, a burkoláshoz szükséges új anyagot azonban a város szolgáltatja és szállítja a munka helyére.

Műszaki tekintetektől beleegyeznek a város, hogy a pályatest és annak mellékletei asphalttal burkolt vagy burkolandó utcákban nem asphalttal, hanem a város által ingyen szolgáltatandó kockakövel burkoltassanak a társaság által.

Köteles a társaság a pályát úgy építeni, hogy a sineknek az áram visszavezetésére való felhasználása mellett ugynevezett kóborló áramok, — melyek a földbe fektetett gáz- és vízvezető csöveket megtámadhatják, — ne keletkezhesenek; felelős lévén e mulasztásból keletkező károkért.

Megállapodnak a felek, hogy a fővonal mindkét ágán a MÁV. állomástól a kórházig minden utca keresztezésnél és utcába való bekanyarodásnál Phónix rendszerű sinek alkalmaztassanak. Ezen vonal többi részén, valamint a Kossuth-utcán a templomon tulig, a Csapó-utcán a Veres-utcaig, a Hatvan-utcán a Reáliskoláig szinszékes rendszer, a többi vonalokon, illetőleg vonalrészekben pedig közönséges Vignol sinek alkalmaztatnak.

Általában kikötetik, hogy a szekerek és egyéb járművek közlekedése a pályatesten semmi akadályba ne ütközzék; ha ez mégis előfordulna, a társaság ezen akadályt hatósági felhívásra haladéktalanul eltávolítani köteles.

A vezető sinek köze megfelelő módon kitöltendő.

Későbbi építkezések a vonal természetéhez képest fogatatosítandók.

9. §. A társaság köteles továbbá azon munkák költségeit is viselni, amelyek a pályatest építése folytán a közforgalom biztosítása és a vizek akadálytalan levezetése végett szükségessé válnak.

10. §. A város a vasut építésének biztosítása érdekében intézkedni fog, hogy az építés ideje alatt a szükséghez képest egyes utcákban, utakon, tereken és hidakon a közlekedés korlátoztassék, esetleg egészen felfüggesztessék.

Viszont azonban a társaság köteles a pályatest építését lehető gyorsan befejezni, hogy a közforgalom a szükségesnél ne korlátoztassék.

11. §. A járműveket a társaság állandóan jó karban és tisztán tartani köteles. Minden egyes vasuti kocsit korszerű fékező készülékkel látandó el.

A város a személykocsik (25) huszonöt százalékkal való szaporítását követelheti, ha az összes ülő és álló helyeknek legalább (70) hetven százaléka egy egész éven át állandóan el van foglalva. Amennyiben ezen kikötésekre vonatkozólag a város és társaság között nézeteltérés merülne fel, végérvényesen a kereskedelemügyi magyar kir. miniszter dönt.

12. §. A társaság köteles az előállítandó épületek terveit a helyhatósági építési szabályrendelet értelmében, a vasútvonal fekvését feltüntető helyszínrajzok és hosszszelvényt 1: 1000 (vagy 1: 720) léptékben elkészítve, nemkülönben a vasut többi alkatrészeinek és felszereléseinek (sinek, váltók, kitérők, műtárgyak, forgalmi és berendezési eszközök stb.) részletes rajzait és leírását is, a város tanácsának (3—3) három-három példányban bemutatni, amelyeket helybenhagyás végett a kereskedelemügyi magyar királyi miniszterhez (15) tizenöt nap alatt felterjeszti.

13. §. A társaság tartozik a közutakon fogatatosítani minden építkezést a város tanácsával olyvégből bejelenteni, hogy a város a megfelelő rendészeti intézkedéseket megtehesse. A város tartozik a bejelentés tudomásul vételéről és a netán szükségesnek talált rendészeti intézkedésekről a társaságot azonnal értesíteni, hogy a munka késedelmet ne szenvedjen. Az értesítés helyhatósági építési engedélyül szolgál. Sürgős munkákat, ha azokra a társaság a miniszteri építési engedélyt megkapta, elegendő a városi mérnöki hivatalban bejelenteni és azokat ezen bejelentés után és a mérnöki hivattól nyert utasítás betartásával azonnal is szabad fogatatosítani.

Az építkezésnél a vonatkozó hatósági szabályrendeleteket és intézkedéseket pontosan be kell tartani.

14. §. A vasut és annak összes tartozékai folytonosan jó- és üzemképes állapotban tartandók fent és a szerződés lejártakor ily állapotban adandók át a városnak.

Az utak használatára, azok fentartására és átépítésére vonatkozó rendelkezések, köz- és magánépítkezések alkalmával követendő szabályok.

15. §. A társaság tartozik a pályatestet, vagyis a sinek közötti részt és a sinszálaktól jobbra és balra (30) harmincz cm. széles sávot a saját költségén jókarban tartani, de burkolt utcákban az ehez való burkolási anyagot a város szolgáltatja ingyen a helyszínére szállítva.

A társaság tartozik a pályatesttől a forgalmi akadályokat — harmadik személy által okozott rendkívüli forgalmi akadályok kivételével — eltávolítani s azt mindig tisztán tartani. A társaság alkalmazottjai harmadik személyekül nem tekintetnek.

16. §. A város a vasutnak és tartozékainak, valamint a vasut forgalmának a szerződés tartama alatt a közuti forgalommal szemben leendő megvédése végett, ezen szerződés kormányhatósági jóváhagyásától számított (3) három hónapon belül szabályrendeletet fog alkotni s azt kormányhatósági jóváhagyás végett felterjeszteni.

17. §. Azon esetben, ha a vasut létesítése utáni időben utcák, utak, terek vagy hidak szabályozása vagy csatornázása, avagy légszesz- vagy vízvezetési csövek javítása vagy lefektetése folytán akár a pályatesten, akár annak tartozékain módosítások volnának eszközözendők, vagy fontos közérdek miatt a pályatestnek és tartozékainak az illető ut, utca vagy tér más részére való ideiglenes vagy végleges eltolása válnék szükségessé: köteles társaság a szükséges módosítások, eltolások s illetve visszahelyezések munkálatait kártérítési igény nélkül teljesíteni; de viszont tartozik a város a társaságnak felmerülő saját költségeit a vonatkozó számla benyújtásától számított (30) harmincz nap alatt megtéríteni. A költség-számlába nem számítható be azonban a felhasznált felépítményi anyag értéke.

Ily módosítási és visszahelyezési munkákat szükségessé tevő csatorna-, légszesz- vagy vízvezeték fektetési munkák, vagy egyéb közérdekű létesítések megkezdését a város legalább (3) három héttel korábban fogja a társaságnak tudomására juttatni, hogy az utóbbi ellenőrzési jogát gyakorolhassa. Halaszthatatlan ilyenmü munkálatok azonban a városi mérnöki hivatal utasítása és a társaság ellenőrzése mellett nyomban is eszközölhetők.

18. §. Ha a város a vasut létesítése utáni időben a vasut mentén valamely utcában, uton vagy téren másnemű burkolatot alkalmazni, vagy addig burkolatlan utat, utcát vagy teret burkoltatni kívánna, akkor azt a vasutnak a pályatestén is a saját költségén fogja a város eszközölni. Az újonnan kövezendő utcák a Vignol sinek sinszékes vagy Phönix rendszerűekkel cserélendők ki.

De a fenntartásra nézve a 15. §. határozmányai mérvadók.

19. §. A városi vasut üzeme csak közcsatornák építése, légszesz- vagy bármely közvilágítási berendezés, vagy vízvezetési csövek lefektetése, avagy más városi- vagy állami érdekekben fogantatandó munkálatok, építések, továbbá tömeges kivonulások, diszmenetek, ünnepélyes fogadtatások és hasonló gyülekezések alkalmából és tartamára szakítható meg, de csakis azokon a helyeken, ahol az akadályok mutatkoznak; ily esetekben kifolyólag azonban a vasut forgalmának megszakításáért a társaság kártérítési igényt nem tarthat.

A vasut üzemét magánépítkezésekkel akadályozni nem szabad. Ha ennek dacára a vasut forgalmát magán munkák miatt beszüntetni, vagy átszállással fenntartani volna szükséges, az illető magánmunkák létesítője a társaságnak kártérítéssel tartozik.

Ha (2) kettő napnál — előreláthatólag — tovább tart a szünetelés, jogosítva lesz a társaság a pályát, amennyiben az uttest átalakítása nélkül lehetséges, ideiglenesen áthelyezni. Ugy ezen áthelyezésnek, valamint a visszahelyezésnek költségeit, nemkülönben a társaságnak teljes kártalanítását is, a pálya áthelyezését szükségessé tevő munka létesítője tartozik megfizetni.

Ilyen munkák elrendelése, vagy engedélyezése előtt azonban a társaságot mindenkor meg kell hallgatni és az ő kérelmére azt, kinek érdekében a munkák elrendeltetnek vagy engedélyeztetnek, megfelelő óvadék előzetes letételére kötelezni.

A város köteles hatósági intézkedésekkel is intézkedni az iránt, hogy a vasut forgalmát magánmunkálatok ne akadályozzák, illetőleg, hogy elkerülhetetlen esetekben a forgalom akadályos a lehető legkisebb mértékre és időre szorítottassék és gondoskodni fog arról, hogy eziránt hatósági intézkedéseinek a legszigorubb fogantat szereztessék.

20. §. A vonalak mentén álló fák nyesését a város teljesíti: ezeknek elmulasztása esetében jogosítva van a társaság a fákat nyesetni.

Szállítási díjak.

21. §. A személyszállítás díjtételei az 1. §-ban foglalt vonalakra akként állapítatnak meg, hogy egy-egy vonalszakasz maximális díjtétele (10) tíz fillér lesz s egy menetért, bármely utirány végéig terjedjen is az, (24) huszonnégy fillér.

lérnél magasabb díj nem szedhető. Tíz éven alóli gyermekek a rendes díj felét fizetik, (4) négy éven alóli ölben tartott gyermekek után külön díj nem jár. Másrészt a legkisebb menetdíj fejenként (10) tíz fillér.

Hogy azonban a vasut használatára állandóan ráutalt közönség, különösen a munkások és tanulók érdekei figyelembe részesüljenek, mindennemű jegyből füzetek adatnak ki (25) huszonöt százalék engedménnyel és havi bérletek (30) harmincz százalkos engedmény alapján.

A személykocsikon csak egy osztály lesz.

A vasutvonalak szakaszokra osztását a város és a társaság közös megállapodással fogják végezni.

22. §. Az utasok csakis olyan podgyászt vihetnek magukkal a kocsikban, amelyet saját ülőhelyök terjedelmén belül, vagy azon ülőhely alatt, a többi utasok kényelmének zavarása nélkül elhelyezhetnek. Ezen ily módon elhelyezett kézi-podgyászért külön díj nem jár.

Egyéb utipodgyász, mint például nagyobb bőröndöket, ládákat, kosarakat és ahhoz hasonlókat a személyszállító kocsikon csak akkor lehet szállítani, ha az utasok kényelmének zavarása nélkül a kocsik előterein (perron), vagy esetleg azok tetején elhelyezhetők és darabonként (25) huszonöt kilogrammnál nem nehezebbek. Ezekért darabonként ugyanolyan díj fizetendő, mint a megfelelő utvonalon egy felnőtt személyért. Ha a társaság a személyi kíséret nélkül podgyások és darabáruk szállítására külön kocsikat indít, mire azonban nem kötelezhető, akkor (50) ötven kilogrammig darabonként (20) husz fillér és minden további (10) tíz kilogrammért (2) kettő fillér viteldíjat szedhet be.

23. §. A teherszállításra nézve legmagasabb szállítási díj a leghosszabb vonalra waggon rakományok után a magyar államvasuti díjszabás szerint kezelési és mellékilletékeken és a kincstári adón kívül (100) száz kilogrammonként (16) tizenhat fillér állapítatik meg.

A fenti maximális díjtétel határain belül a vállalkozó jogosítva lesz a szállítási díjakat az egyes felekkel közvetlenül megállapítani.

Oly illetékek és járandóságok, melyeket a társaság az államkincstár, a város közönsége, az államvasutak vagy más jogosultak részére beszédni, átszolgáltatni, illetve fizetni tartozik, mint pl.: a terhek utáni kövezetvámok, városi illetékek, a fenti díjtételekben nem foglaltatnak s ezeken felül fizetendők. A fel- és lerakásért és mérlegelésért járó díjtételek a magy. kir. államvasutakénál nagyobbak nem lehetnek.

A város számlájára történő szállításoknál a fuvardíjából 10% engedmény biztosítottatik.

24. §. A társaság jogosítva lesz a személy- és teherszállításokra megállapított díjtételeket leszállítani, kedvezményeket engedélyezni és ezeket ismét megszüntetni.

25. §. Amennyiben a város kövezet-, ut- vagy hidvám beszedését rendelné el, azt a társaság a saját részére megállapított díjtételeken felül a közönségtől a már eddig is folytatott gyakorlat szerint beszédni s a városi pénztárba beszállítani tartozik. Ezért a teljesítményért a város a társaságnak ugyanazt a jutalékot fogja fizetni és esetleg egyéb kedvezményeket nyújtani, amelyeket a magy. kir. államvasutaknak fizet, illetve nyújt. A város azonban sem ut-, hid- vagy kövezetvám címén, sem pedig más czímen nincsen jogosítva a vasuttól olyan díj fizetését követelni, melyet a gyalog vagy kocsin közlekedő közönségtől is hasonló czímen nem szed.

26. §. Ugy a személy-, mint az árudíjszabás érvényességéhez a kereskedelemügyi m. kir. miniszter jóváhagyása szükséges, aki a város és a társaság közt a díjszabások, nemkülönben a vonalszakaszok és menetrend megállapításánál netán felmerülő vitás kérdések tekintetében végérvényesen dönt.

Üzemszabályok és menetrend.

27. §. A társaság köteles a kereskedelemügyi magy. kir. miniszter által jóváhagyandó üzemszabályzat határozmányait mindenben pontosan megtartani.

28. §. A megálló és átszálló helyek számát és helyét, a város közönsége kívánságának figyelembe vételével, a műtanrendőri bejárás alkalmával, a bizottság állapítja meg. Ha később újabb megállóhelyek létesítése, vagy a régiak áthelyezése válnék szükségessé, az csak a város egyetértésével és a m. kir. vasuti és hajózási főfelügyelőséghez való bejelentés mellett történhetik.

A társaság a maga vasuti menetrendjét a várossal egyetértőleg fogja esetről-esetre megállapítani és a kereskedelemügyi magy. királyi miniszterhez jóváhagyás végett felterjeszteni.

29. §. A személyszállító kocsikat a társaság április 16-ától október 15-éig reggel 6 órától este 10 óráig, október 16-ától április 15-éig pedig reggel 7 órától este 9 óráig forgalomban tartani köteles; ezen közlekedési időt azonban a társaság ki is terjesztheti és a város tanácsának engedélyével meg is rövidítheti.

A nyári időszakban a Máv. állomás és a Nagyerdő közötti fővonalon este 10-től 11-ig 20 perces időközben vonatok indíthatók. Ugyisint vonatok indítandók a színháztól előadás végével a szükséghez képest.

A vasuti pályaudvarokba a fent meghatározott üzemidőn belül érkező és induló vonatokhoz a csatlakozások még a m. kir. államvasutak vonatainak késése esetén is lehetőleg biztosítandók.

30. §. A személyszállító kocsikat a Máv. pályaudvar és a Bika szálloda közti vonalszakaszokon legfeljebb öt percnyi időközben kell jövet-menet indítani. A többi vonalrészeken pedig jövet-menet 10 percenkint. Nyári időszakban azonban a személyszállító kocsikat a Máv. pályaudvar és a Nagyerdő közti fővonalon végig legfeljebb 5 percnyi időközben kell jövet-menet indítani.

Jogositva van a társaság a kocsikat rövidebb időközökben is indítani, valamint jogositva van a közönség által kevésbé igénybe vett vonalokon és napszakokban, a városi tanács előzetes engedélyével, az üzemet korlátozni vagy be is szüntetni. Viszont köteles a tanács felhívására ily szakaszokon az üzemet ismét helyreállítani.

A menetrendre vonatkozó eme határozmányok a város és társaság által revidiálandók az első tíz év után abban a tekintetben, hogy azokon a vonalokon, ahol a személyszállításból származó bruttó évi bevétel kilométerenkint (30,000) harmincezer koronát meghalad, 5 perces közlekedés követelhető.

31. §. A közbiztonság, köztisztaság és közegészség érdekében az illetékes hatóságok által kibocsátott rendeleteket a forgalomban és pályafentartásban pontosan meg kell tartani.

32. §. A kalauzok és kocsivezetők szolgálatközben tisztességes egyenruhát és szembeötlő számot tartoznak viselni.

33. §. Rongyos és piszkos ruházatu, részeg vagy garázda viselkedésü, undorítóan vagy ragályosan beteg egyéneket a kocsikban szállítani tilos. Bűzös s az egészségre ártalmas, a biztonságot vagy tisztaságot veszélyeztető vagy undort keltő tárgyakat, továbbá kutyákat vagy más állatokat a személyszállító kocsikon szállítani tilos.

A város részvétele a vállalatban.

34. §. Hogy a város a maga részéről is elősegítse a még 32 évig tartó jelenlegi vasuti engedély lejárta előtt is a modern közlekedés megvalósítását és figyelemmel arra is, hogy a most fennálló területhasználati szerződésben megállapított beváltási kötelezettség helyébe a villamos vasuti engedély lejártával az ingyenes háramlás lép, továbbá arra, hogy a város részére a korábbi beváltási jog és a vállalat hasznában való részesedés is biztosítatik, a város az engedély első 10 évére a vasutnak üzemi szubvedezsiót ad és ehez képest a város a társulatnak a villamos vasut üzembehelyezését követő naptári félévvel kezdődőleg tíz éven át 40,000—40,000 (Negyven—Negyvenezer) koronát fizet előzetes félévi részletekben és erről feltétlen fizetési kötelezettséget tartalmazó és leszámításra alkalmas külön kötelezvényt vagy részkötelezvényt fog kiállítani. Viszont a város a társaság mindenkor mérlege szerint kimutatott tiszta nyereségnek 5%-ot meghaladó részében következőkép részesül:

a) a tiszta nyereségnek (5) öt %-ot meghaladó, de (6) hat %-ot meg nem haladó részéből (10) tíz %-ot,

b) a tiszta nyereségnek (6) hat %-ot meghaladó, de (8) nyolcz %-ot meg nem haladó részéből (25) huszonöt %-ot,

c) a (8) nyolcz %-ot meghaladó, de a (10) tíz %-ot meg nem haladó részéből (30) harmincz %-ot,

d) a (10) tíz %-ot meghaladó részéből pedig (40) negyven %-ot kap a város.

A városnak a fentebbiek szerint járó részesedését a társaság az évi mérlegnek a közgyűlés által való megállapítása és a közgyűlés határozatának miniszteri jóváhagyás után legkésőbb harmincz (30) nap alatt tartozik a város pénztárába befizetni.

A városnak biztosított jogok. Háramlás, megváltás.

35. §. Igazolvánnyal ellátott tényleges szolgálatba álló városi rendőrtisztviselők, rendőrök, valamint tűz esetén tűzoltók a közuti villamos vasutat díjtalanul használják.

A városi hatóság egyéb hivatalos közgei részére névre szóló (20) husz szabad-menetjegyet tartozik a társaság kiadni.

36. §. A szerződés lejárta napján reggeli 5 órakor a jelen szerződés tárgyát képező összes vágányok, építmények az összes épületekkel és gépekkel, telekkel, valamint a vasuthoz tartozó személy- és teherszállító és egyéb forgalmi eszközökkel és egyéb, a vasut céljaira szolgáló minden ingó és ingatlanul és összes tartozékaival és pedig a városnak úgy belső, mint külső területén, továbbá a beruházási és leirási alapok, valamint a társaságnak az egész vállalati idő alatt tulajdonába jött szabadalmak használati joga teljesen tehermentesen, ingyen és kártérítési igény nélkül teljes jó, használható, üzemképes állapotban átmegegy a város tulajdonába és birtokába.

A város jogositva van saját közgei által a vasutnak minden tartozékát minőség és mennyiség szerint állandóan ellenőrizni, ezenkívül a szerződés lejártakor a város tulajdonába átadandó tárgyak mennyiségének és minőségének megállapítása végett a jelen szerződés lejárta előtt öt évvel bizottságilag leltár vendő fel.

Köteles lesz a társaság az átadáskor az üzem akadálytalan (1) egy hónapi folytatására minden néven nevezendő elhasználási és fentartási anyagot is díjmentesen átadni.

Ha a társaság mindazon tárgyakat, melyeket az előzők szerint felvett és utólag a szerződéshez — ennek kiegészítő részeként — csatolandó leltár alapján átadni tartozik, a város közönségének üzemképes jó állapotban át nem adná, vagy át nem adhatná, köteles a megfelelő értéket készpénzben megtéríteni.

37. §. A városnak jogában áll, hogy a jelen szerződés tárgyát képező vasutat és annak az előző §-ban megjelölt tartozékait a szerződés lejárta előtt is és pedig az üzem megkezdésétől számított 20-ik évtől fogva kettő évi előzetes felmondás után megváltás útján tulajdonába vehesse és a jelen szerződést megszüntethesse.

Ezen megváltás ára az üzem megkezdés napjától számítva husz (20) évtől (25) huszonöt évig a befektetett tőke és annak husz (20) %-a.

Huszonöt (25) évtől harmincz (30) évig a befektetési tőke és annak tizenöt (15) %-a.

Harmincz (30) évtől harminczöt (35) évig a befektetési tőke és annak tiz (10) %-a.

Harminczöt (35) évtől negyven (40) évig a befektetési tőke és annak öt (5) %-a.

Negyven (40) évtől (50) évig a befektetési tőke.

Ötven (50) évtől ötvenöt (55) évig a befektetési tőke ötven (50) %-a.

Ötvenöt (55) éven túl a befektetési tőke huszonöt (25) %-a.

Befektetési tőkének tekintetik az az összeg, melyet a társaság a vasut engedélyben és ennek függelékében megállapított alaptőkéből a villamos vasutba és annak az előző §-ban megjelölt tartozékaiba üzleti könyvei szerint tényleg befektetett.

A város fenntartja magának a jogot, hogy úgy az első, mint a későbbi újabb beruházások tekintetében saját kiküldött közegei útján szerezzon meggyőződést, hogy mennyit tesz minden esetben a tényleg befektetett összeg.

A megváltási jog gyakorlása esetén a birtokbavétel mindenkor az illető év január havának 1. napján reggel öt (5) órakor történik, amikor a társulat a megváltás tárgyát képező vasutat összes tartozékaival teljesen üzemképes, használható jó állapotban — a megváltási ár egyidejű kiegyenlítése ellenében — a városnak átadni, az engedélyokiratot pedig előzetesen kieszközlendő jóváhagyás alapján átruházni tartozik.

A be nem fektetett beruházási tartalék megváltás esetén nem vétetik a vasut tartozékának.

Ha a társaság az átadást nem teljesitené, jogában áll a városnak, hogy a megváltási ár birói letétbe helyezése mellett önmaga kérje az engedélyokirat átruházását és hogy a vasuti vállalatot összes ingó és ingatlan tartozékaival, úgy, amint azt a társulat átadni tartozott volna, birói eljárás mellőzésével közigazgatási uton birtokába vegye.

Az utóbbi jog biztosittatik a város részére az esetre is, ha a társaság a szerződés tárgyát képező vasutat és tartozékait az átháramlás beállta esetén bármi okból átadni vonakodnék. Viszont jogában áll a társaságnak, hogy ha úgy találná, hogy a város szerződésellenesen helyezte magát birtokba, igényeit birtokon kívül birói uton érvényesíteni. Ha a megváltás időpontjában a vasut és annak tartozékai szerződésellenesen meg volnának terhelve, a város megfelelő fedezeti összeget megváltási árból visszatarthatja és a szükség tartamára letétilag kezelteti.

38. §. A társaság a vasutat és a tartozékait sem zálogjoggal, sem egyéb jogokkal telekkönyvileg nem terhelheti meg. Jogositva van a város a társaságnak a városi területen emelendő építményeire a jelen szerződésben biztosított átháramlást, illetőleg megváltási jogot, valamint a jelen §. első bekezdésében körülírt megterhelési tilalmat saját költségén telekkönyvileg feljegyeztetni.

39. §. Akár a jelen szerződés időtartamának lejárta folytán, akár megváltás útján, vagy bármely más czimen jut a város a vasutnak birtokába, szabadalmi díjat a társaságnak a vasutnál netalán alkalmazott szabadalmi tanálmányokért fizetni nem fog.

40. §. A városnak joga van a szerződés egész tartama alatt jogainak biztosítása végett az üzem kezelését ellenőrizni.

Evégből a város egy három tagu bizottságot küld ki, mely bizottság jogositva van esetenként még bevonható szakértőkkel magát kiegészítve, vizsgálat útján bármikor a vasutnak és tartozékainak jókarban és kellő mennyiségben létele, a tiszta jövedelem kiszámításának helyessége, az üzem helyes kezelése s általában jelen szerződés összes teljesítése iránt a helyszínen meggyőződést szerezni.

Fent említett bizottság tagjainak neve a tanács által társasággal előre közlendő s a társaság tartozik e bizottságnak a megkívántató felvilágosításokat minden alkalommal megadni.

Az ellenőrző felügyelet azonban oly módon gyakorolandó, hogy az által az üzem menete ne zavartassék és a társaság ne zaklattassék.

A vállalat minden munkájánál, valamint az alkalmazandó személyzetnél is egyenlő feltételek mellett helybeliek előnyben részesítendők.

Községi közterhek.

41. §. A város a társaságot a városi vasut üzemének megkezdésétől számított első tizenöt (15) esztendőre felmenti a községi, illetőleg törvényhatósági adó és egyéb községi, illetőleg törvényhatósági közterhek viselése alól.

A szerződés megszűnése.

42. §. A város ezt a szerződést lejárta előtt megszüntetheti — a megváltás esetét kivéve — akkor, ha a társaság csődbe jut, vagy a vasut építésére és üzemeltetésére nyert kormányhatósági engedélyt a törvényben vagy az engedélyokiratban kikötött okból megvonják.

Ha a társaság a vasuti üzemet az összes vonalakon 3 hónapig jogellenesen szüneteltetné anélkül, hogy továbbfolytatása iránt kellő biztosítékot nyújtana és ha a társaság az üzemszünetelést elfogadható okokkal nem igazolná, a város a szerződés megszüntetése végett az engedély megvonását hozhatja javaslatba a kereskedelemügyi m. kir. miniszternél.

A szerződés megszüntetését kimondó városi határozatot csak jogerőre emelkedés után szabad foganatosítani.

Ha az előző pont értelmében jelen szerződés megvonásának, illetve jelen szerződés megszűnésének esete bekövetkezik és a város a kereskedelemügyi m. kir. miniszter engedélyével és az engedélyokiratban foglalt összes feltételek kötelező átvétele mellett, mint jogutód a vasut üzletét folytatni nem kívánja: akkor a város jogositva van a belügyi és kereskedelemügyi m. kir. miniszter urak engedélyével a vasutat és annak összes tartozékait, vagy ha a vasut még kiépítve nem volna, az addig teljesített munkákat becsértékben átvenni, vagy pedig a kereskedelemügyi m. kir. miniszter engedélyével birói árverésen eladni és a társaságot a ráeső tényleges résznek kifizetése által kielégíteni, avagy a vasutat még a hátralevő időre a kereskedelemügyi m. kir. miniszter engedélyével hasznbérbe adni és a vállalkozónak a befolyandó bérösszegeből aránylagos részt adni.

Az ekként befolyó vételárból a várost annyi hányadrész illeti, amennyi hányadrésze a (60) hatvan évnél a vasut üzembehelyezésétől a megvétel s illetve árverési eladás napjáig letelt. A vételár többi része a társaságot illeti.

A vasut bevétele és kiadása a megvétel s illetőleg eladás napjáig a társaságot illeti.

Vis major.

43. §. Nem a társaság hibájából eredő rendkívüli akadályok, ugymint háboru, földrengés, vizáradás, nagy esőzés vagy havazás, tűz, lázadás, munkás-sztrájk s a vis major egyéb esetei a szerződés feltételeinek betöltése tekintetében az akadály minősége és mérvének megfelelő mértékben mentséget képeznek.

Köteles azonban a társaság az ily módon támadt akadályokat teljes erővel és lehető rövid idő alatt eltávolítani.

A szerződés átruházása.

44. §. A társaság jogositva van ezt a szerződést a benne foglalt összes jogokkal és kötelezettségekkel Debreczenben székhellyel bíró más részvénytársaságra átruházni.

Másra az átruházás csak a város előleges jóváhagyásával történhetik, de a jóváhagyást a város elfogadható ok nélkül meg nem tagadhatja.

A szerződés bélyege és illetéke.

45. §. A jelen szerződés után járó bélyeg és illeték egészen a társaságot terheli.

A szerződés hatálybalépése és tartama.

46. §. A jelen szerződés mindkét félre csak az esetben válik kötelezővé, ha azt a belügyi és kereskedelemügyi m. kir. miniszterek jóváhagyják és a társaság az engedélyt a Debreczeni Helyi Vasutnak villamos üzemre való átalakítására és az új vonalak létesítésére megkapja és elfogadja.

A társaság köteles azonban a jelen szerződés kormányhatósági jóváhagyásától számított (6) hónap alatt a vasut közigazgatási bejárásának megtartására szükséges intézkedéseket megtenni.

Jelen szerződés érvényének időtartama a vasut villamos üzemének megkezdésétől számítandó hatvan (60) évben állapittatik meg.

47. §. Ennek a szerződésnek jogérvényessé válása és a kormányhatósági engedélyokirat kiadása esetében a város és a társaság közt a Helyi Vasut céljaira használt városi közterületek átengedése iránt most fennálló szerződések hatályukat veszítik, kivéve a Lehmann József lovag és a város közt 1883. évi augusztus 2-án és 4-én megkötött, továbbá a Balla Mihály és társai és a város közt megkötött és a tanácsi határozattal módosított és a társaságra átruházott szerződés azon határozmányai, amelyekkel a város a társaságnak igazgatói épület, forgalmi telep, ló-telep, árúraktár stb. céljaira városi területeket használatul átengedett, amely határozmányok tehát, az első szakára

eltérő rendelkezéseinek eseteit kivéve, továbbra is érvényben maradnak és a jelen szerződés egész időtartamára kiterjesztetnek.

Mindaddig azonban, míg a villamos közuti vasut üzembe nem helyeztetik, a most fennálló szerződések ideiglenesen még érvényben maradnak és a társaság a villamos üzem megkezdéséig vasuti üzemét a fennálló szerződések értelmében folytatja.

Birói illetékesség.

48. §. Ha ebből a szerződésből per támadna, a törvény által megengedett esetekre a sommás eljárás a debreczeni kir. járásbiróság illetékessége, egyéb esetekre nézve pedig a debreczeni kir. törvényszék illetékessége köttetik ki.

Szabályrendelet

(tervezet)

a szervezeti szabályzat kiegészítéséül.

Hordó-jelző hivatal.

1. Debreczen sz. kir. város határ területén a hordójelzést az 1907. évi V. t.-cz. 25. §-a értelmében felállított hordójelző-hivatal teljesíti.

2. A hordójelző hivatal munkakörét az 1907. évi V. t.-cz. és az 1908. évi 107,230. ker. min. sz., — valamint az ez irányban kibocsátandó miniszteri rendeletek szabályozzák.

3. A hordójelző hivatala czime: „Debreczen szab. kir. város hordójelző hivatala.“ A hordójelző hivatal — a címnek megfelelő szövegü — és a város czimerével ellátott köriratot pecsétet használ.

4. A hordójelző hivatal áll: egy hordójelző hivatal-vezetőből, akinek segédkezésül szolgál egy állandósított hivatal-szolga, — és a munkák teljesítésére szükséges napszámosok.

5. A hordójelző hivatal-vezető kezeli leltár mellett a hivatalhoz szükséges műszaki felszereléseket és berendezéseket. Ő szedi be a tanács által magállapítandó díjnyugták ellenében a jelzési- és raktárdíjakat, ezekről a számvevőség véleménye alapján — a tanács által meghatározandó könyveket vezet, azokban a bevételeket és kiadásokat haladék nélkül elkönyveli és a befolyt jövedelmet a házipénztárba — havonként, minden következő hó 15-ik napjáig — kimutatás mellett beszolgáltatja. A munkaerőt — a szokásos napszámber fizetés mellett — a szükséghez képest alkalmazza. Gondoskodik a beérkezett ügyiratok pontos elintézésétől, a hivatalos helyiség, valamint a felszerelés jókarban tartásáról. Az eszközök romlása esetén az állami mértékhitelítő hivatal főnökének jelentést tesz.

6. A 22,491—1908. sz. ker. min. rendeletben megjelölt, képesítéssel bíró hordójelzőt a törvényhatósági bizottság életfogytig választja, 2000 korona évi fizetéssel és 600 korona lakbér illetménnyel. Az állandóan alkalmazott szolgát pedig a polgármester nevezi ki 600 korona évi fizetéssel és természetben lakással.

A napszámosok fizetésére és a kisebb dologi kiadások fedezésére a hordójelző hivatal-vezető a házipénztárból számadással megtérítendő előleget kap.

7. A hordójelző hivatal hivatalos óráit — naponként reggel 8 órától déli 1 óráig tartja; — azonban szüreti időnyben, vagy amikor előreláthatólag nagyobb mennyiségű hordók kerülnek hitelesítésre, a hivatalos órák délután is tartandók. — Ha pedig a hordó-jelző hivatal-vezető a hivatali helyiségen kívül végez hordójelzést, vagy más okból nem működhetik a hivatalos órák alatt: ezen körülmény megfelelő hirdetménynek a hivatali helyiség bejáratánál kifüggesztése útján a közönség tudomására hozandó.

8. A hordóknak a hivatalos helyiségből való elszállítása előtt az 1908. évi 107,230 K. M. számú rendelet XX. fejezetében megállapított alább felsorolt hordójelzési-díj fizetendő:

A) közönséges hordókért:

50 liter ürtartalomig 15 fillér.

51—150 liter ürtartalomig 25 „

ezen felül minden 10 literért 2 „

(a 10 liternél kisebb maradék a díj felszámításánál teljes 10 liternek tekintendő.)

B) sörös-hordókért:

12, 5, 25 és 50 literesért 15 fillér.

100 literesért 25 „

200 literesért 35 „

300 literesért 50 „

9. Azon fél, aki hordóit a hordójelző hivatal által megszabott időponttól számított 24 órán belül el nem szállítja, raktár-díjat fizet, és pedig:

a) közönséges hordók után és naponként:

50 liter ürtartalomig	10 fillér.
51—150 liter ürtartalomig	20 "
ezen felül minden literért	1 "

(a 10 liternél kisebb maradék a díj-felszámításnál 10 liternek tekintendő.)

b) sörös-hordók után és naponként:

50 liter ürtartalomig	10 fillér.
100 liter ürtartalomig	20 "
200 liter ürtartalomig	30 "
3000 liter ürtartalomig	40 "

A raktár-díj jegyzéke a hordójelző hivatalban kifüggesztve tartandó.

Ha a fél 30 napon tul — felszólítás daczára — hordóit el nem szállíttatná, vagy a megállapított díjakat ki nem fizetné: a hordójelző hivatal — a hordókat — szabályszerű módon meghirdetendő árverésen eladhatja és ez esetben a fél csak a díjak és felmerült költség levonása után netalán fennmaradó vételár feleslegre tarthat igényt. Az így fennmaradó és a fél által fel nem vett vételár felesleg egy évig a házipénztárban letétként kezelendő, egy év eltelte után pedig a „szegény“-alap javára beutalványozandó.

10. A hordójelző birságolására az 1907. évi V. t.-cz. 27. §-a, illetve az 1908. évi 107,230. K. M. sz. rendelet 20. §-a, fegyelmi vétség esetén pedig az 1886. évi XXXIII. t.-cz. az irányadó.

11. A hordójelző mindenkben az 1908. évi 107,230. K. M. sz. rendeletben és a netán még ez irányban kiadandó rendeletekben foglaltak szem előtt tartása mellett köteles eljárni, — egyéb tekintetben pedig a polgármester, illetve városi tanács utasításait tartozik követni.

